

Ráðstefna á Nordica Hotel 29. – 30. mars 2007

Mótum framtíð

Stefnur og straumar í félagslegri þjónustu
Gildi samþættingar – nýir tímar – ný sýn

„Breyttir tímar kalla á breyttar áherslur“

30. mars 2007

**Kynning á starfi trúnaðarmanns fatlaðra í
Reykjavík og á Reykjanesi**

Kristín J. Sigurjónsdóttir

Efnistöð

- I. Trúnaðarmaður fatlaðra – í Lögum um málefni fatlaðra, nr. 59 / 1992.
- II. Starfsvettvangur - staðan í dag.
 - Reykjavík.
 - Reykjanes.
- III. Breyttir tímar 1992-2007
 - Fjölgun úrræða
 - Annar markhópur sem býr á sambýlum
 - Ný búsetuform.
 - Búseta geðfatlaðra.
 - Viðurkenning á réttindum.
- IV. Dagleg störf – Breyttar áherslur?

I. Trúnaðarmenn fatlaðra – í Lögum um málefni fatlaðra, nr. 59 /1992

Hlutverk Svæðisráða

- Landinu er skipt í átta starfssvæði málefna fatlaðra og á hverju starfssvæði starfar svæðisráð.
- Í svæðisráði sitja sjö fulltrúar, sem eru skipaðir af félagsmálaráðherra til fjögurra ára í senn.

Hlutverk svæðisráða er:

- Að gera tillögur til félagmálaráðuneytis og svæðisskrifstofu um þjónustu og stuðla að samræmingu hennar á svæðinu.
- Að hafa eftirlit með að þjónusta, starfsemi og rekstur stofnana samkvæmt lögum þessum séu í samræmi við markmið laganna.
- Að veita Félagsmálaráðuneytinu umsögn um svæðisáætlanir, sbr. 4. tölul. 12. gr., um uppbyggingu þjónustu fyrir fatlaða, sbr.....
- Að annast réttindagæslu fatlaða skv. XV. kafla, þar á meðal að fatlaðir fái þá þjónustu sem þeir eiga rétt á.

I. Hlutverk trúnaðarmanna fatlaðra

- **37. gr.** Í því skyni að treysta réttindi fatlaðra einstaklinga á heimilum fatlaðra skv. 3.– 6. tölul. 10. gr. á sviði einkalífs og meðferðar fjármuna þeirra skulu svæðisráð skipa sérstakan trúnaðarmann fatlaðra á hverju svæði.
 3. Sambýli.
 4. Vistheimili.
 5. Heimili fyrir börn.
 6. Áfangastaðir.

I. Hlutverk trúnaðarmanna fatlaðra

- Heimilt er svæðisráði í sérstökum tilfellum að fela trúnaðarmanni önnur verkefni er varða réttindagæslu einstaklinga, enda rúmist þau innan heildargreiðslu skv. 1. mgr. og skerði á engan hátt þá þjónustu sem trúnaðarmanni ber að veita fötluðum á heimilum og stofnunum samkvæmt grein þessari.

I. Hlutverk trúnaðarmanna fatlaðra

- Trúnaðarmenn fatlaðra eru starfsmenn svæðisráða.
- Trúnaðarmenn fatlaðra eru ráðnir á hverjum stað í mismunandi starfshlutfall.
- Svæðisráðin í Reykjavíkur og á Reykjaness ákváðu fyrir tveimur árum, að hefja samstarf til reynslu og ráða sér sameiginlegan starfsmann.
- Fram að þeim tíma voru trúnaðarmenn fatlaðra tveir á svæðinu og báðir í hlutastarfi.

II. Starfsvettvangur Þjónustuveitendur í búsetu á Reykjanesi.

- Svæðisskrifstofa málefna fatlaðra á Reykjanesi.
- Sveitarfélög.
- Heilsugæsla.
- Skálatún í Mosfellsbæ.

II. Starfsvettvangur: Reykjanes - fjöldi.

- Tuttugu og tvö sambýli, þar eru rúmlega eitthundrað íbúar(3).
- Fjórir þjónustukjarnar, þar sem búa nítján einstaklingar.
- Heimili fyrir börn, þar búa fimm ungmenni.
- Skálatún í Mosfellsbæ, þar búa fjörutíu og þrír einstaklingar.
- Sjálfstæð búseta, þar búa um sextíu einstaklingar.
- Fatlað fólk án þjónustu.

II. Starfsvettvangur:

Þjónustuveitendur í búsetu í Reykjavík

- Svæðisskrifstofa málefna fatlaðra í Reykjavík.
- Félagspjónustan.
- Heilsugæslan.
- Styrktarfélag vangefinna.

II. Starfsvettvangur: Reykjavík - fjöldi.

- **Fjörutíu og eitt sambýli og áfangastaðir þar búa tvö hundruð og fjórtán einstaklingar.**
- **Þrjú heimili fyrir börn yngri en átján ára, þar búa tíu börn(tvö).**
- **Sex þjónustukjarnar, íbúar eru þrjátíu.**
- **Sjálfstæð búseta - um sextíu einstaklingar hafa frekari liðveislu.**
- **Fatlað fólk án þjónustu.**

Fjöldi íbúa – samantekt Reykjavík og Reykjanes

- Á svæðinu eru 65 sambýli og er íbúafjöldi þeirra 355 einstaklingar.
- Heimili fyrir börn eru 4 og þar búa 15 börn og ungmenni.
- Á vistheimilaeiningu búa fjórtán einstaklingar.
- Þjónustukjarnar eru 10 og íbúafjöldi 49.
- Í sjálfstæðri búsetu og nota þjónustu eru um 120 einstaklingar.
- Fatlað fólk án þjónustu

III. Breyttir tímar:

Fjölgun úrræða, með fjölgun íbúa og aðrar væntingar til búsetu og þjónustu.

Búseta geðfatlaðra

- Á liðnum árum hafa ný sambýli geðfatlaðra komið í þjónustu Svæðisskrifstofanna.
- Fjölgun búsetuúrræða fyrir geðfatlaðra verður á næstu árum.
- Nýr **hópur** til að nýta sér þjónustu trúnaðarmanns fatlaðra.

III. Breyttir tímar:

Annar markhópur á sambýlum og ný búsetuúrræði og þjónustuform.

- **Íbúðasambýli ?***
- **Þjónustukjarnar**
- **Sjálfstæð búseta**
- **Eigin húsnæði**
- **Verktakasamningar**

III. Breyttir tímar:

Almenn viðurkenning réttinda fatlaðra.

- Nálgun þjónustuveitenda að þjónustunni
 - Áhersla á samvinnu og samstarf við þjónustunotendur og aðstandendur.
 - Markvist eftirlit þjónustuaðila með aðkomu starfsmanna að fjármunum íbúanna.
 - Fræðsla til starfsmanna.
- Notanendur og aðstandendur betur upplýst.

IV. Dagleg störf - Breyttar áherslur ?

- I. Heimsóknir á sambýli.
 1. „Spontant” innlit – á við um meirihluta heimilanna.
 2. Einungis með milligöngu starfsmanna og/eða aðstandenda – á við um allmörg heimili og fer þeim heimilum fjölgandi sem þannig er háttað.
- II. Vinna að erindum sem berast.

Erindi frá þjónustuveitendum:

Dæmi:

- Ágreiningsmál sem koma upp milli aðila, getur verið milli notenda þjónustunnar og veitenda, eða mismunandi áherslur aðstandenda, starfsmanna og/eða þjónustunotandans.
- Vegna atburða í fjölskyldu þess fatlaða.
- Nýr íbúi á sambýli(herbergjasambýli).

Erindi frá aðstandendum.

- Mismunandi áherslur aðstandenda og þjónustuveitenda eða milli aðstandenda og þar með óánægja með veitta þjónustu.
- Aðrir samstarfserfiðleikar milli aðila.
- Ábendingar um meint misferli.
- Mismunandi áherslur milli aðstandenda um samskipti við fatlaðan þjónustunotenda.

Erindi frá „öðrum“

- Atriði sem samferðamenn fatlaðra verða áskynja um og telja að verið sé að brjóta á einstaklingnum.
 - Nágrannar.
 - Vinnufélagar.
 - Þjónustuaðilar.

Erindi frá neytendum (I)

Meirihluti vinnutímamanns fer í að mæta þessum lið.

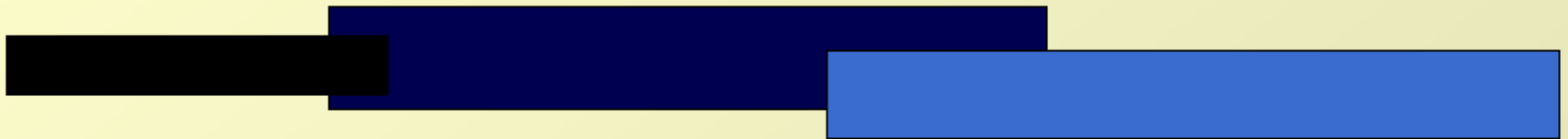
- Búseta á heimilum samkv.3-10 lið á sjaldan við, en flestir hafa ýmist búið á sambýli eða þekkja vel til umhverfisins og vita að þau eiga rétt á þjónustu trúnaðarmanns fatlaðra.
- Fatlaðir einstaklingar sem eru ekki í þjónustu, - „heyra hvergi til” .
- þurfa aðstoð strax.

Erindi frá neytendum (II)

- Ósátt við aðstoðarfólk sitt en vantar/þurfa aðstoð hér og nú.
- Einstaklingar sem vilja sækja um þjónustu eða breytingu á þjónustu.
- Árekstrar við aðila í fjölskyldu, vinnufélaga, í tómstundastarfi og við vini eða félagaga.

Lokaorð

- „Landslagið” í dag er gjörbreytt frá því sem var fyrir fimmtán árum við gildistöku laga um málefni fatlaðra, lög nr. 59 / 1992. og uppfærsla sem **tryggir** að ekki sé brotið á fötluðu fólki löngu tímabær.

Kristín J. Sigurjónsdóttir,
trúnaðarmaður fatlaðra í Reykjavík og á Reykjanesi,
Háaleitisbraut 13, 105 Reykjavík Sími: 588-1133
Rafpóstur:trunadarmadur@simnet.iss